

งบกระแสเงินสด : เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง

ต่อจากสัปดาห์ที่แล้ว ที่เราได้กล่าวถึงส่วนประกอบและรายละเอียดต่างๆ ของงบการเงิน (Financial Statement) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นไปแล้วนั้น สำหรับอีกสองส่วนที่เหลือที่จะกล่าวถึงนั่นคือ งบกระแสเงินสด นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งส่วนประกอบทั้งหมดของข้อมูลงบการเงินนั้นจะถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์แต่ละตัว ทั้งนี้เพื่อประกอบการลงทุนของนักลงทุนแต่ละท่าน อย่างไรก็ตาม นักลงทุนควรใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยพื้นฐาน และปัจจัยทางเทคนิคมาช่วยประกอบการตัดสินใจลงทุนเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

สำหรับส่วนที่ 4 คือ **งบกระแสเงินสด (Statements of Cash Flow)** เป็นงบที่แสดงการเคลื่อนไหวของเงินสดที่เกิดขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท โดยแสดงถึงรายการได้มาและใช้ไปของเงินสด และสุดท้ายมียอดเงินเหลืออยู่เท่าไร ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กิจกรรมหลัก คือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Cash Flow) จากกิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Cash Flow) และจากกิจกรรมลงทุน (Investing Cash Flow)

อย่างไรก็ตาม คำนิยามของคำว่า เงินสด ในงบกระแสเงินสดนี้ควรเป็นไปในทางเดียวกับคำนิยามของเงินสดที่แสดงในงบดุล ซึ่งทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละบริษัทว่ามีนโยบายการบัญชีอย่างไร ตัวอย่างเช่น ถ้าบริษัทมีนโยบายที่จะนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดมาแสดงในงบดุล ดังนั้นคำว่าเงินสดในงบกระแสเงินสดนั้นก็ควรหมายถึงเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดด้วยเช่นกัน

นักลงทุนสามารถทราบถึงความสามารถในการบริหารเงินสดและสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทได้จากงบกระแสเงินสด โดยงบกระแสเงินสดที่ดีนั้นควรมีสัดส่วนของกระแสเงินสดที่ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทมากที่สุด รองลงมาเป็นกระแสเงินสดที่ได้มาจากกิจกรรมลงทุน และจากกิจกรรมจัดหาเงิน ตามลำดับ

ซึ่งกระแสเงินสดที่ได้จากการดำเนินงานนั้น เป็นการบอกให้ทราบถึงสภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียนในบริษัท และเงินสดที่บริษัทได้จากการดำเนินธุรกิจ ส่วนกระแสเงินสดจากการลงทุนจะเป็นส่วนที่บอกให้ทราบว่าบริษัทได้เงินสดมาและนำไปใช้กับการลงทุนอย่างไร โดยการลงทุนในที่นี้ยังรวมถึงการลงทุนในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตลอดจนการลงทุนในตราสารทางการเงินอีกด้วย สุดท้ายคือ กระแสเงินสดจากการจัดหาเงิน ส่วนนี้บอกให้นักลงทุนทราบว่าบริษัทจัดหาเงินมาจากการกู้ยืมและการลงทุนของผู้ถือหุ้นเป็นสัดส่วนเท่าไร นอกจากนี้ยังบอกให้ทราบถึงการชำระคืนของเงินกู้ยืม ดอกเบี้ย และการจ่ายเงินปันผลว่ามีจำนวนเท่าไรอีกด้วย

สุดท้าย **นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน (Notes to Financial Statements)** ข้อมูลในส่วนนี้จะให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวเลขต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินของบริษัทว่าบริษัทใช้ นโยบายการบัญชีอย่างไร เช่น การรับรู้รายได้ การคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นหรือมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัท การอธิบายถึงการตีราคาสินทรัพย์ การลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทอื่น ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายภาคหน้า ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมหลักของบริษัท และการบริหารความเสี่ยงที่บริษัทกำลังประสบอยู่ เป็นต้น เนื่องจากภายใต้สถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมเดียวกัน บริษัทที่มีนโยบายการบัญชีต่างกัน อาจทำให้งบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงาน และสถานะของบริษัทนั้นมีความแตกต่างได้

ประโยชน์ของหมายเหตุประกอบงบการเงินนั้นจะช่วยให้ นักลงทุนสามารถหารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสงสัยที่เกิดขึ้นได้ว่าในแต่ละรายการบัญชีที่แสดงนั้นมีแหล่งที่มาอย่างไร หรือมีรายละเอียดใดประกอบอยู่บ้าง

นอกจากนี้ นักลงทุนจะสามารถนำข้อมูลจากงบการเงินมาวิเคราะห์สถานะของบริษัทได้แล้วนั้น ยังคงมีข้อมูลอีกส่วนที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน นั่นคือ รายงานผู้สอบบัญชี ซึ่งนักลงทุนทุกท่านไม่ควรมองข้าม ภายในรายงานผู้สอบบัญชีจะเป็นรายงานที่ผู้สอบบัญชีของบริษัทแสดงความเห็นต่องบการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทนั้นๆ ว่าได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินถูกต้องตามที่ควร และเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ รวมทั้งมีการ

เปิดเผยข้อมูลในงบการเงินอย่างเพียงพอตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดหรือไม่ นอกจากนั้นผู้สอบบัญชียังให้ข้อสังเกตแก่ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นกับบริษัทอีกด้วย เช่น เรื่องความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าลักษณะของงบการเงินที่มีคุณภาพ ควรมีรูปแบบการนำเสนอ ดังนี้ 1) มีข้อความแสดงรายละเอียดครบถ้วน สามารถเข้าใจง่าย มีความถูกต้อง และเชื่อถือได้ ซึ่งรวมถึงควรเผยแพร่ในเวลาที่เหมาะสมเพื่อสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้ 2) ข้อมูลที่แสดงนั้นสามารถเปรียบเทียบกับงวดเดียวกันของปีก่อน หรือกับกิจการอื่นที่ประกอบธุรกิจลักษณะเดียวกัน สุดท้าย คือ 3) ต้องเป็นข้อมูลที่ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ เมื่อทราบอย่างนี้แล้ว นักลงทุนทุกท่านคงพอเข้าใจส่วนประกอบต่างๆ ของงบการเงินมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบการวิเคราะห์การลงทุนของตนเองได้ หรือเพื่อความสะดวกนักลงทุนสามารถหาข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่ตนสนใจจากบทวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ที่เผยแพร่ทั่วไปได้